

Zo (on)eerlijk zijn de
kansen voor een kind in
groep 8

Even voorstellen

- Marco de Leeuw
- Leerkracht groep 8 op de Polsstok in Amsterdam Zuidoost
- Vicevoorzitter Lerarencollectief

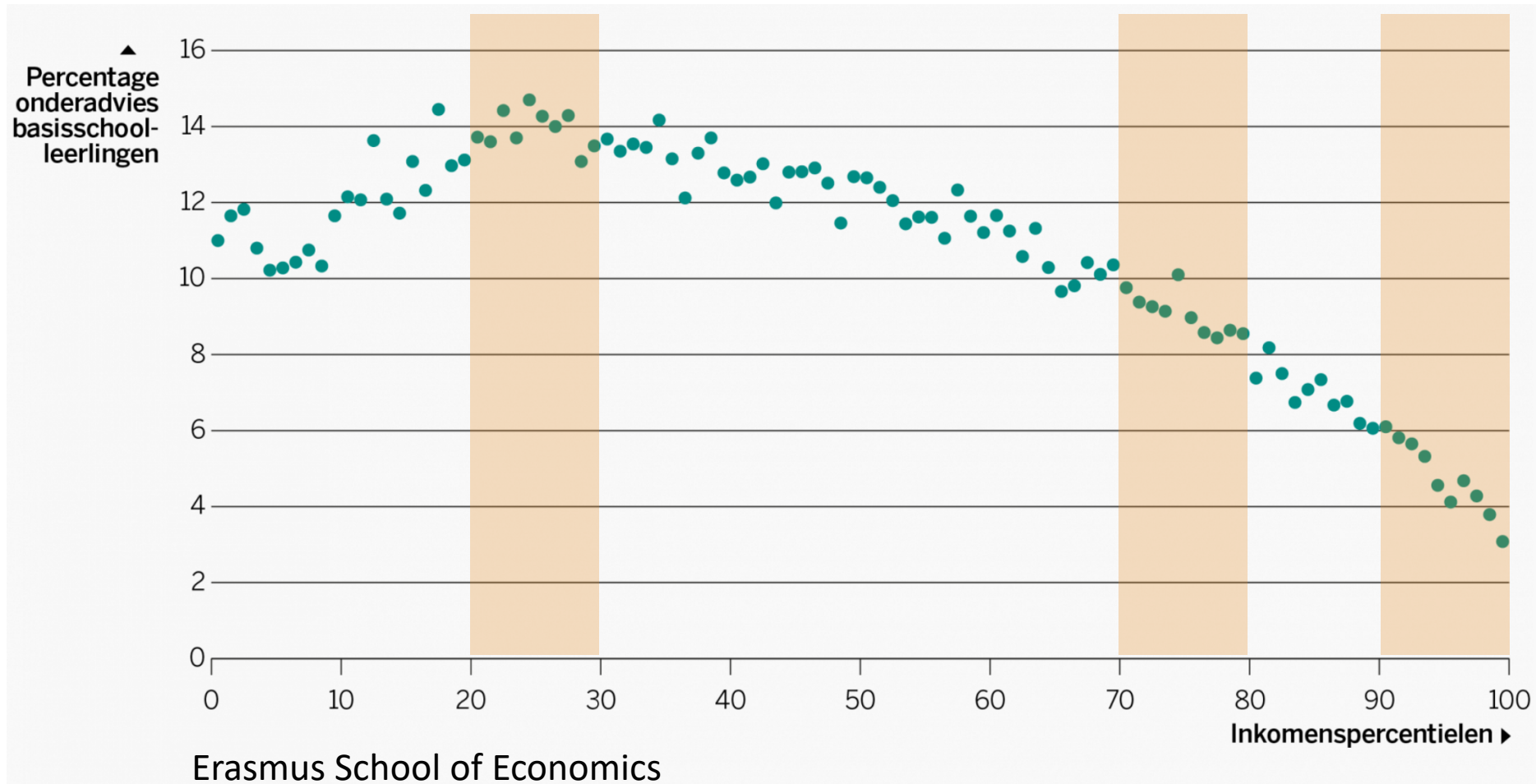
Advisering

- Verplichting in het laatste jaar van het primair onderwijs (groep 8).
 - Enkelvoudig advies
 - Meervoudig advies
- Alleen procedurele stappen in de wetgeving, verder is het aan het professionele oordeel van de school.
- Schooladvies > uiterlijk voor 1 maart
- Toetsadvies > volgt uit de eindtoets 15 april – 15 mei

Over- en onderadvisering

- Overadvisering: het schooladvies ligt minimaal een volledig schoolniveau hoger dan wat de eindtoets aangaf.
- Onderadvisering: het schooladvies ligt minimaal een volledig schoolniveau lager dan wat de eindtoets aangaf.

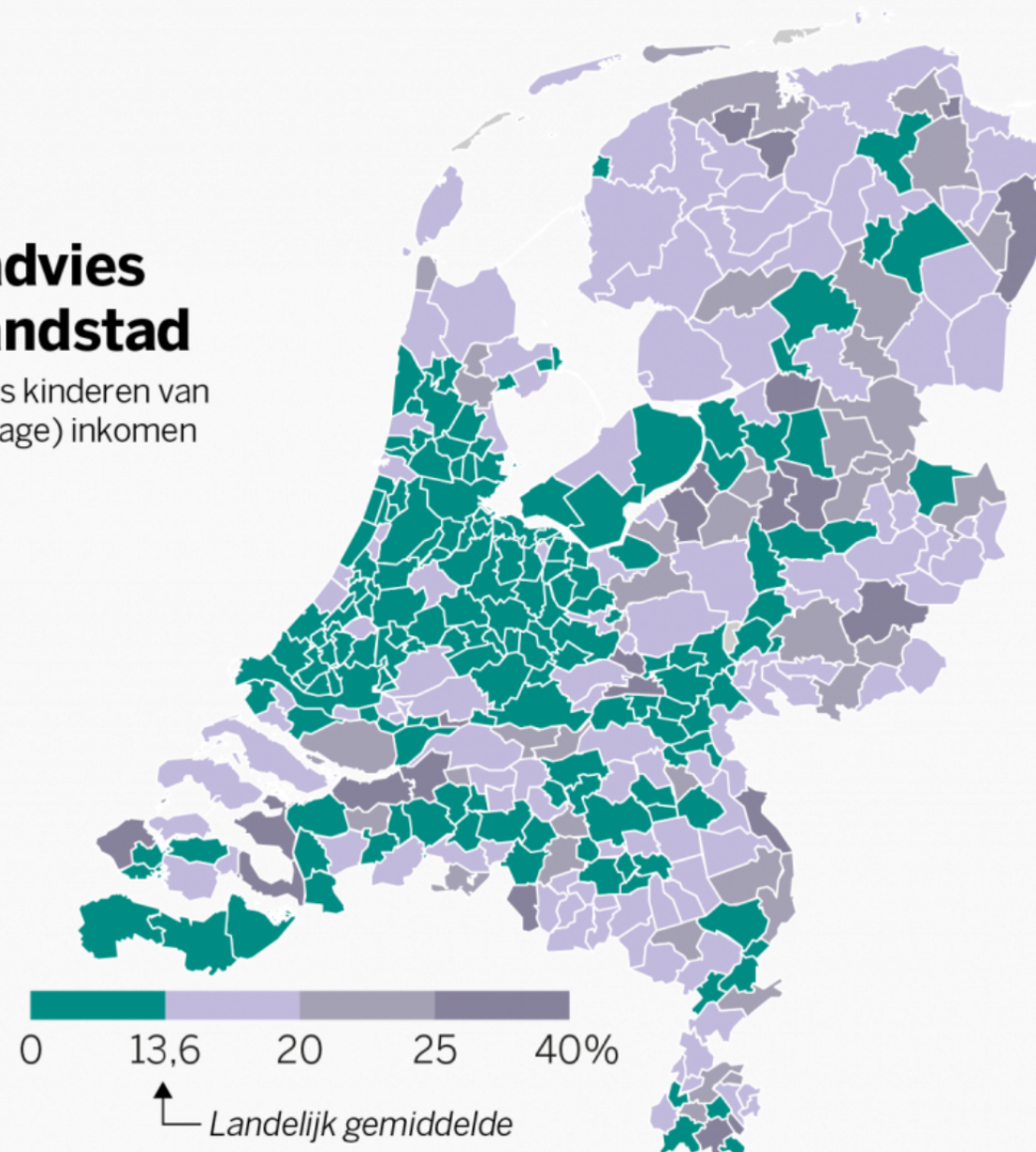
Overadvisering in kaart



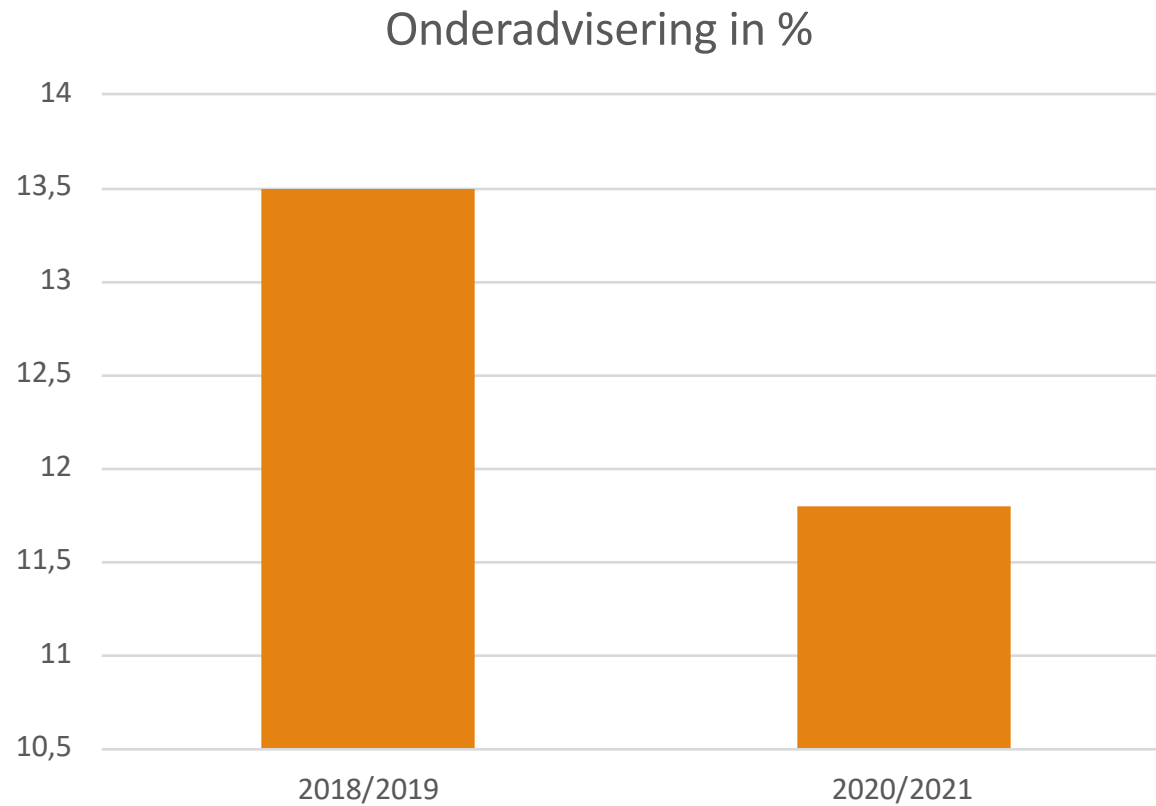
Onderadvisering in kaart

Meer onderadvies buiten de Randstad

Percentage onderadvies kinderen van
ouders met hetzelfde (lage) inkomen



Onderadvisering



Het gaat dus beter...

Staat van het Onderwijs, 2022

Welke factoren neem jij mee in het
bepalen van het schooladvies?



Welke factoren neem je mee in het opstellen van een advies?

- Zachte leerlinggegevens
- Harde leerlinggegevens

Harde leerlinggegevens

- Methode gebonden toetsen vs. Niet-methode gebonden toetsen (LVS)
 - Methode gebonden toetsen kunnen een ander resultaat laten zien dan LVS toetsen, omdat:
 - Bij methode gebonden toets de lesstof nog vers in het geheugen zit;
 - Leerlingen anders gemotiveerd zijn.
- Kijk naar de groei en naar een langere periode:
 - Kijk naar de gehele groeilijn;
 - Hogere scores zijn geen toeval, terwijl opeens lagere scores dat vaak wel zijn.

Zachte leerlinggegevens

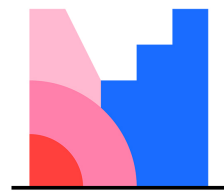
- Individuele leerlingkenmerken die niet of in minder mate objectief zijn:
 - Werkhouding
 - Motivatie
 - Executieve functies
 - Thuisomgeving leerling
 - Niet meenemen in advisering;
 - Thuissituatie heeft namelijk al effect op een leerling;
 - Wel ervoor zorgen dat VO school op de hoogte is van thuissituatie. Zeker bij een belemmerende thuissituatie.
- Ga met elkaar (inhoudelijk) het gesprek aan over de weging van zachte leerlingkenmerken. Neem daarbij verschillende perspectieven en invalshoeken mee.

Wat is kansrijk adviseren?

- Gezamenlijk advisering: verantwoordelijkheid hele team
 - Georganiseerde tegenspraak: zorgt voor objectiever beeld, kritisch zijn
 - Verhelderingsvragen aan elkaar stellen
- Optimisme loont
- Bij twijfel of onzekerheid: geef meervoudige adviezen

Bijstellen van het advies na eindtoets

- Moet een schooladvies altijd bijgesteld worden bij een hoger toetsadvies?

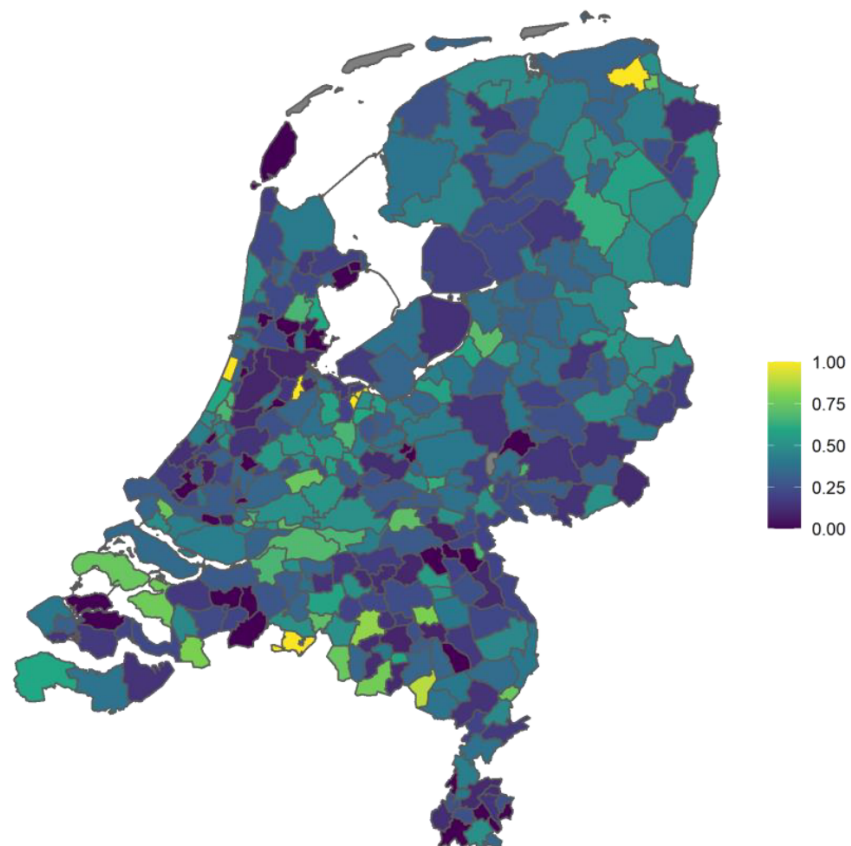


Mentimeter

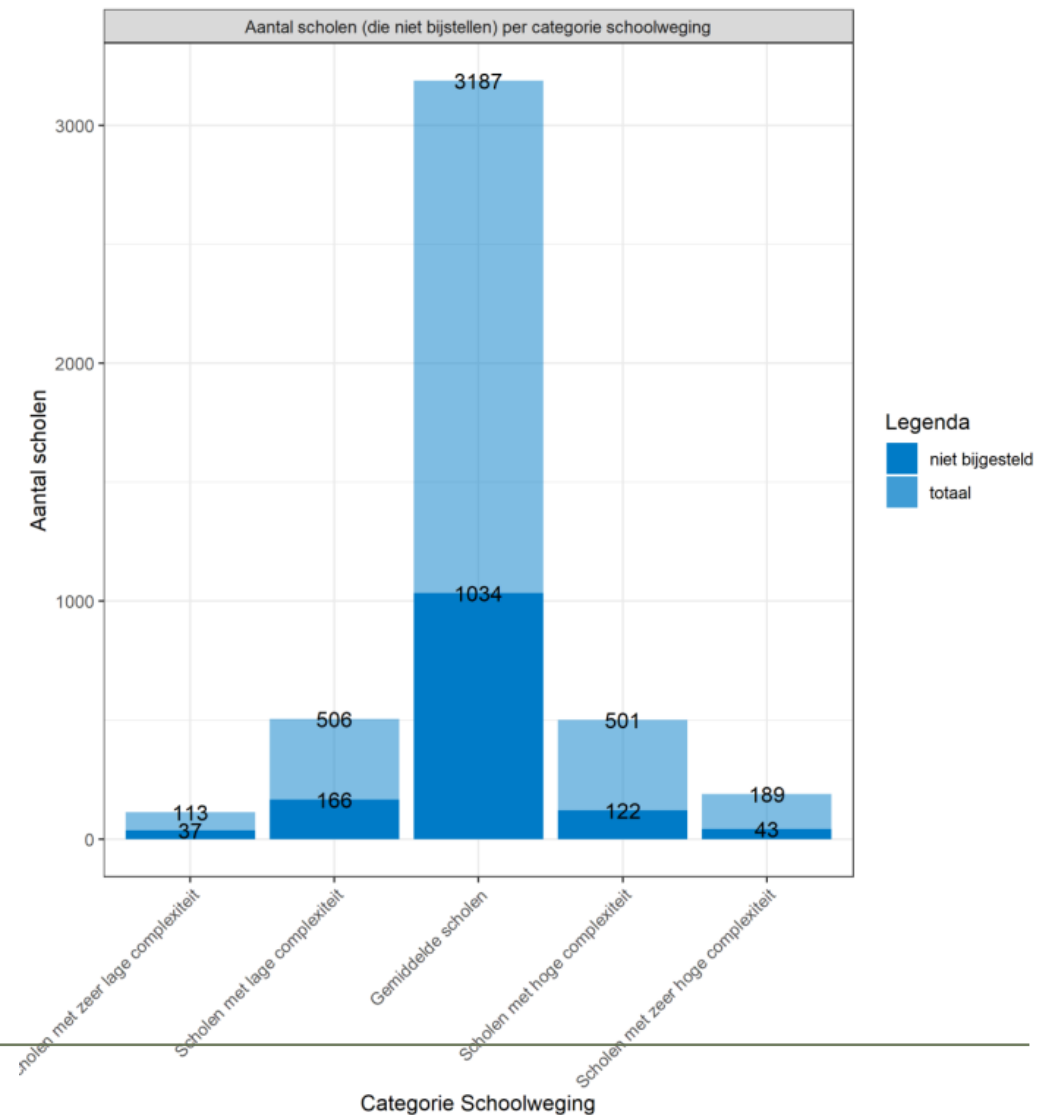
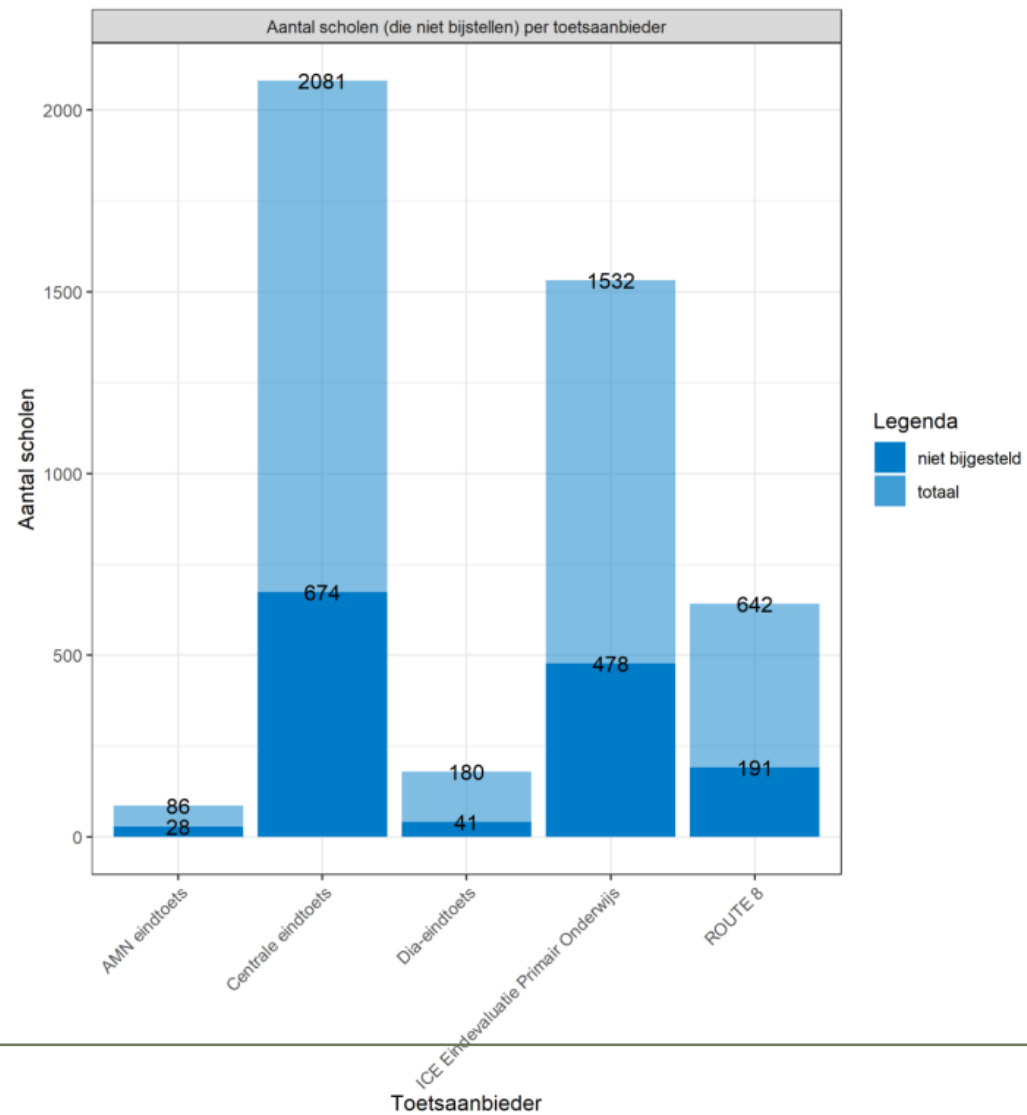
Bijstellen

- In de schooljaren 16-17 t/m 18-19 gaf ongeveer de helft van de scholen geen bijstellingen (DUO, 2020).
- Een derde van de scholen geven op voorhand aan het schooladvies niet bij te stellen naar aanleiding van een hoger toetsadvies.
- In zeer stedelijke gebieden (o.a. Amsterdam) wordt in 25,9% van de gevallen niet bijgesteld.
- Geen beleid op bijstellen van schooladviezen

Percentage scholen dat niet bijstelt



Figuur 3. Percentage scholen zonder bijstellingen per gemeente. Geel – 100% van de scholen in de gemeente geeft geen bijstelling, donkerblauw – 0% van de scholen in de gemeente geeft geen bijstelling. Note: enkele gemeenten zijn grijs gekleurd, dit komt doordat er daar geen scholen waren waar minimaal 5 leerlingen recht hadden op een heroverweging.



Verklaringen voor niet bijstellen

- “Het schooladvies past beter bij het ‘complete beeld’ van een leerling”
 - De combinatie van cognitieve gegevens over de jaren heen & ‘zachte’ leerlingkenmerken (zoals werkhouding, motivatie, zelfvertrouwen) maakt dat scholen inschatten dat hun initiële schooladvies beter past bij het kind.
- Daarnaast geven scholen als reden dat zij het schooladvies niet omhoog bijstellen omdat ouders dit niet nodig of wenselijk vinden.

Doorstroomtoets

- Aangenomen wetsvoorstel: verplichte bijstelling van het schooladvies naar aanleiding van een hoger toetsadvies, tenzij de school weloverwogen kan motiveren waarom dit niet passend is.
- De aangenomen wet bepaalt dat 1 april het centrale aanmeldmoment voor het vo wordt met ingang van schooljaar 2023-2024, dat de eindtoets verandert in een doorstroomtoets.
- Kortom: Is het toetsadvies hoger dan het initiële schooladvies, dan wordt het advies in beginsel steeds naar boven bijgesteld. Wordt het advies niet bijgesteld, dan moet daarbij het belang van de leerling leidend zijn en de beslissing voldoende gemotiveerd.

Doorstroomtoets

- Planning:
 - Leerlingen ontvangen tussen 10 en 31 januari hun schooladvies.
 - Leerlingen maken in de eerste twee weken van februari de doorstroomtoets.
 - Uiterlijk 15 maart ontvangen de scholen de uitslag van de doorstroomtoets.
 - Leerlingen en ouders ontvangen uiterlijk 24 maart van hun school het definitieve schooladvies.
 - Tussen 25 maart en 31 maart melden alle leerlingen zich tegelijk, met hun definitieve advies, aan op de middelbare school.
- Scholen moeten in de schoolgids opnemen hoe het schooladvies tot stand komt. Zij moeten ouders en leerlingen hierover actief informeren.

Doorstroomtoets

- Gelijke kansen voor ieder kind zijn belangrijk, maar verplicht bijstelling na toets kan leiden tot:
 - Druk wordt ervaren om altijd een hoger advies te geven;
 - Huiswerkinstituten floreren bij de toegenomen druk op eindtoetsen en schooladviezen;
 - een verplichte bijstelling leidt enkel tot teaching-to-the-test en we weten helaas dat daar vooral leerlingen met een hoge sociaaleconomische status van profiteren.

De doorstroomtoets is een goed idee?



Vragen?
